L. TROHA 1-7-43
319 DEWE AVE.
PORT ARTHUR, ONT.

CENA NAROČNINI:

Za eno leto $2.00
Za ZDA. 3.00
Za pol leta 1.25

Edinost

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.

Entered as second class matter at the Post Office Dept. Ottawa.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2. No. 17. Price 5. TORONTO, ONTARIO PONEDELJEK, 15 MARCA, 1943. Cena 5c. Leto 2 štev. 17.

SLOVANOM V KANADI IN AMERIKI

APEL VSE-SLOVANSKEGA ODBORA IZ MOSKVE

Moskva. — Vse-Slovanski odbor vam pošilja apel namenjen vsim Slovanom v izseljeništvu s željo, da se puplicira v izseljeniških časopisih in da nas obvestite brzojavno kdaj je bil publiciran. Apel se glasi:

"Bratom Slovanom v Združenih Državah, Kanadi, Angliji, Avstraliji, južno ameriških državah in v vsih drugih ostalih državah".

"Dragi bratje! Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Karpatoukrajinci, Poljaki, Čehi, Slovaki, Hrvati, Srbi, Slovenci, Bolgari in Macedonci!

Vojni požar objel je cel svet. Njega podžigajo besneči Hitlerjevi psi podjarmljujoč z ognjem in mečem cvetoče slovanske zemlje. To so vaše domovine, Slovani!

Čujte glas bratje! Preko ogromnega zemeljskega površja, preko oceana in morja odmevajo vzdihljaji trpečih narodov. To so vaši bratje in sestre, vklenjeni v težke okove suženjstva.

Slovani! Brez izjeme kako daleč ste od svoje rojstne domovine, od svojega ljubljenega naroda. V teh težkih dnevih nezaslišanih strahot, njegova usoda je vaša usoda. Mislite in delajte z njim!

Slovani! V naših rojstnih domovinah naši bratje vodijo smrtno borbo proti najgršejga sovražnika, kar ga pomni slovanski narod. Naši bratje brez omahovanja dajejo svojo kri, svoja življenja in vse najdražje za sveto stvar rešitev naroda in domovine. Oni se obračajo na nas, svojim bratom in sestram, pričakujoč vašo pomoč. Največja dolžnost v tem času je v izseljeništvu, proziti pomoč našim narodom.

Bratje Slovani! Odločni moment vojne svobodoljubečih narodov proti fašističnih vničevalcev je nastopil. Incijativa vojnih operacij odločno je prešla v roke bojevitega obsega Sovjetske Unije, Anglije in Amerike. Slovani čutijo se ponosnega srca slavnimi zmagami Rdeče Armade. Sovjetska Unija premagala je vse potežkoče in zdaj vodi veliko ofenzivo in čisti svoje ozemlje od fašističnih roparjev in zločincev. Hitlerjeva armada pretrpela je ogromne izgube v moštvu in vojnem materijalu. Rdeča Armada ji zadaja udarce enega za drugim. Zgodovinska zmaga pri Stalingradu, prerešetala je vojno moč Nemčije in njenih priveskov, končno privedla jo bližje propadu.

Junaška borba narodov Sovjetske Unije, omogočila je Angliji in Združenim državam, da se pripravite za končno borbo. Na sredozemskem morju vstvarjajo se baze za vojne operacije proti najglavnejših italijanskih in nemških središč. Celo obrežje Evrope od Norveške do Grčije, pristopno je za odločne vojne operacije Zedinjenih narodov. Poraz Hitlerjevih sil na sovjetsko-nemškem frontu, razvnel je osvobodilno borbo v vsih po Hitlerju okupiranih državah v Evropi.

Zmagonosni trenotki svobodoljubečih narodov nad hitlerizmom, prihajajo bližje. Toda pot do zmage vodi skozi težko in neizprosno borbo. Vsled odsotnosti druge fronte na evropskem kontinentu, Rdeča Armada je prisiljena podnašati sama vso težo vojne. Sovražnik se srdito upira in si prizadeva zadati še teških ran človeštvu. Kolikor bodo težji udarci proti Hitlerjeve in njegovih priveskov armade, toliko prej se bo dobila zmaga.

Vsi Slovani imamo samo eno nesrečo, eno mržnjo in enega sovražnika. Vsi imamo samo eden cilj: Osvobojenje našega naroda in njegove domovine od Hitlerjevih invazorjev in zločincev. Naš je samo eden program vred z vsimi svobodoljubečimi narodi:

Vničiti Hitlerjevo državo in njene inspiratorje!

Vničiti Hitlerjevo armado in njenih vodij.!

Vničiti preziran "novi red" v. Evropi, kazniti vse one, ki ga grade in branijo!

OGROMEN DAVČNI PRORAČUN ZA L. 1943-44

Ottawa. — Finančni minister Mr. Ilsley v podrobnosti je pojasnil ogromen davčni preračun za davčno leto 1943-44, ki stopi v krepost z dne 31 marca. To bo menda najvišji preračun v zgodovini Kanade, odkar smo v tekoči vojni, pravi Mr. Ilsley.

Celokupna vsota od pričetku vojne do 31 marca 1944, bo znašala 15 bilijonov in 511 milijonov dolarjev. Za kritje ogromne vsote pomeni, da bi prišlo na vsako živečo osebo okrog 1.100 dolarjev v vojnih in nevojnih stroških.

Da se doseže omenjeni preračun predvideno je zbrati potom raznih že določenih vojnih davkov 7 bilijonov in 600 miiljonov dolarjev, dočim pa naslednjih 7 bilijonov in 200 milijonov dolarjev, bo zbrano na račun vojnih posojil.

Povprečno dosedajni vojni stroški stanejo na vsako osebo 425 dolarjev, ki se pa bodo zvišali do prej omenjene vsote, namreč v kreditnih in določenih davkih.

S pričetkom aprila bodo zvišani dohodninski davki, katere se bo odračunalo takoj pri izplačilo plače posameznika, kakor se navadno arzume "Pay as you go". Pedeset odstotkov dohodninskega davka je oproščeno onim, ki so plačali svoj redni dohodninski davek v davčnem letu 1942 do 30 junija, mesto do 30 septembra.

Izredni davek nastopi z dne 31 marca na alkohol, tobak, poštnina in druge luksusne stvari za nekoliko odstotkov, zlasti na alkohol. Navadno pismo dosedaj 3 centa poštnine, se zviša na 4 cente, razen na pisma za vojake ono stran oceana.

PREGLED BOJEVNIH ČRT PROTI FAŠIZMU

RDEČA ARMADA OBKOLILA NACISTIČNE SILE PRI VYAZMI. TEŽKI BOJI SE VRŠE PRI HARKOVU IN DONETCU. NOVE NACISTIČNE DIVIZIJE PREVRŽENE IZ EVROPE NA RUSKO FRONTO

Priblijuje se četrti mesec odkar je Rdeča Armada v ofenzivi. Iz barikad v Stalingradu, razvila se je bliskovita ofenziva, vničujoč nacistično silo v moštvo in vojnem materijalu. Njen napredek sega daleč v ospredje sposobnosti častnikov, vojaštva in orožja od vsih dosedajnih ofenziv v vojnem pomenu. Zato, ker ako računamo na ogromno nacistično silo v moštvu in njenih zaveznikov, zatem izkoriščajoč celo Evropo v sirovinah in industriji za izdelovanje orožja, edino tedaj bomo spoznali ogromno težino točasno bojne črte na sovjetsko-nemški fronti.

V tej dobi Rdeča Armada vničila je ogromno nacistično vojno mašino do stopnje, ki stresa njene fundamentalne stebre. Ona ji je zadala udarce počevši od Stalingrada, Donetcu, Harkovu in v najnovejši ofenzivi Rževu, Veliki Veliki Luki in točasno nov obroč pri Vyazmi. Težka borba se nadaljuje na južni fronti, kjer so poslane nove nacistične divizije iz Evrope, računajoč okrog 400.000 vojaštva, predvsem v krajih Harkova in kolenu Donetc reke. Zunajni vojni poznavalci dozdevali so marsikaj v tej ofenzivi. Računali so na popolni poraz nacistične vojne mašine in z tem že skoraj ustvarjali bojazen, češ Stalin je omenil v dnevnom povelju, izgnati nacistično silo iz sovjetskega ozemlja. In kaj potem? Ali ne misli nadaljevati vojno vse do Berlina? In ako pride do Berlina — vsa Evropa bo ratala "boljševiška" dvignila je krik reakcija v zunajnem svetu, če tudi je Stalin opozoril svet, da nacistična sila ni strta. Da bo skušala vnovič zbrati svoje sile v borbi na vzhodni bojni črti. In dokaz postal je očiten tem bolj na odsotnost druge fronte v Evropi.

Važno dejstvo ofenzive Rdeče Armade je ne samo v vničevanju nacistične sile v moštvu in materijalu, temveč tudi v inicijativi. Sedajna vojna z modernim orožjem poleg vsega pozna važnost incijative kot najboljša podlaga za voditi ofenzivo proti sovražniku in z tem izbirati položaj udarca, ne po volji in kjer pričakuje sovražnik, ampak tam kjer bo uspeh najboljši. Vsled tega dejstvo je očitno in zahtevajoče za ustanovitev druge fronte na evropskom kontinentu ob pravem času, da se ne ponovi napaka kot posledica za podaljšanje življenja nacistični sili in z tem naravnost nečloveškega terorja in nasilstva v zasužnjeni Evropi.

Zavezniški položaj v Afriki

Iz glavnega stana zavezniških vojnih operacij v Afriki, so naslednja poročila: "Zavezniške edinice so odbile napad sovražnika v severni Tunisiji, zapadno od Sedjenane, ter zavzele važno rudarsko področje pri Metlaoui 25 milj južnozapadno od Gafsa.

Farncoske edinice so zavzele Metlaoui in se približujo Gafsa. osiščni bazi v južnosrednji Tunisiji.

Britska prva armada že v drugič odbila je poskus osiščnih sil v krajih zapadno Sdejenane. Sovražnik na tem kraju že zadnja dva tedna skuša na prodor in kot je razvidno le proti večji izgub v moštvo in materijalu, ni dosegel uspeha.

Deževno vreme ovira večje vojne operacije v južni Tunisiji, pove poročilo. Toda druga vest iz Alžira pravi, da topništvo 8 britske rmade razbija sile Rommelove armade pri Mareth.

Zavezniško bombardiranje je prav aktivno v krajih El Aouina in La Marsa v bližini Tunis. Zstreljeno je več sovražnih letal.

IZ okupirane Evrope

Na več krajih v Franciji je prišlo do odprte borbe izmed rodoljubnih Francozov in nacističnih oddelkov. Ti boji so se vršili v Parizu, kjer je pobito več nacističnih vojakov in častnikov. V zadnjih tednih iztireno je več transportnih vlakov z vojaštvom. Računa se da je bilo 600 mrtvih in večje število ranjenih nacističnih vojakov i častnikov v zadnjih 5-tih dnevih.

Bojeviti odpor francoskih rodoljubov nasledil je na vnovič zahtevo nabora mladine za delo v Nemčiji in tudi križarski pohod proti "boljševizmu". Odgovor francoskih rodoljubov in zlasti mladine je ravno nasproten zahtevam domačih kvizlingov, ki jim načeljuje Laval in priveski Vichy vlade, kakor tudi nacističnih zločincev.

Francoska mladina sledi junaškemu primeru mladine in rodoljubnih oddelkov v Jugoslaviji. Zbežala je v tisočih v hribe in na vse kraje pripravljajoč organiziran odpor borbe proti nacističnih in fašističnih okupatorjev. Od 150.000 mladine predvideno k naboru, priglasilo se je komaj 30.000 Vsa prizadevanja fašistične propagande za borbo proti "boljševizmu", kar pomeni proti Sovjetski Uniji, niso dosegla uspeha. Izdani so drastični ukrepi proti nepokornosti, toda sabotaža na promet in beg mladine v hribe je na dnevnem redu.

Na meji Švice mobilna garda ustrelila je Philip Roque časnikarja in osebnega tajnika bivšega državnega tajnika za notrajne zadeve Georges Mandel, ko je hotel zbežati iz koncentracijskih taborišč. Neki Francoz podal je izjavo, da odporna borba v Franciji narašča, a ni še dosegla splošen razmah. Podzemno gibanje se jači iz dneva v dan in postaja organizirana sila.

Iz Jugoslavije

V posebnem sporazumu nacističnih in fašističnih okupatorjev z protinarodnimi silami v Jugoslaviji, nadaljuje se ofenziva toda ne v obsegu, kakor se je to zamišljalo v načrtu vničiti Narodno Osvobodilno in Partizansko Armado.

Nemškim, Italijanskim okupatorjem z pomočjo domačih kvizlingov se je šlo, da vničijo Narodno Osvobodilno in Partizansko Armado, ne samo kot odporno silo v borbi za osvobojenje Jugoslavije, ampak istočasno narodnega predstavništva in zaščite. Toda tudi ta poskus se je izjalovil. Če tudi je osvobodilna armada bila priseljena odstopiti na nekih krajih v Bosni, so pa nejni oddelki na drugih krajih napredovali, zajeli večje število vjetnikov in vojnega orožja. In kakor pravijo poročila so se ti oddelki oborožili z automatičnim orožjem italijanskih vojakov.

Radio "Svobodna Jugosalvija" poroča potom Moskovske oddajne postaje iz sedajne ofenzive sledeče: V enem tednu junaške borbe Narodne Osvobodilne armade zaznamovana je pomembna zmaga. Nad 75 milj železniške proge je pod nejno kontrolo in je z tem spojila osvobojeno ozemlje z Jadranskim morjem. Ravno tako značajno zmago na železniški progi izmed Sarajevo-Mostar. Zmaga nad važnimi železniškimi progami je od značaja ne le narodnega osvobodilnega pokreta v Jugoslaviji, temveč zavezniških bojnih črt v Afriki. Kajti kakor ena tako druga železniška proga služila je prometu nacističnim silam za prevažanje vojaštva in vojnega materijala na afriško obrežje.

Rezoltat boja v enem tednu Narodne Osvobodilne in Partizanske Armade je v sledečem: Izmed Sarajeva in Mostarja ubito je v bitkah 1.580 italijanskih vojakov in častnikov, zajeto 600 vjetnikov, vključujoč enega popolkovnika in enega polkovnika. V vojnem materijalu, šest topov, dva proti letalska topa, 16 trokov, nekoliko stotin težjih in lažjih strojnic, 270 mul, 17 vagonov natovorjenih z hrano, 16 vagonov topniških granat in raznega drugega vojnega materijala.

To je poročilo iz dne 6 marca, ki odgovarja na razno nacistično propagando o vničenju Narodne Osvobodilne Armade in njenega vodstva, z novimi uspehi značajnih [illegible] okupatorskih sil.

Dokler [illegible] Osvobodilna [illegible] osvobodilno borbo v okupirani Jugoslaviji, neke vesti trde, da je nastopila nova kriza v jugoslovanski vladi v izgnanstvu in se sluti, da bo Mihajlovič odstranjen iz dosedajnega položaja, druge pa zatrjujo da ostane vse po starem. Naj bo eno ali pa drugo, dejstvo je očitno, da ne vodi borbe proti okupatorskim silam in da na več krajih četniki sodelujo z Italijani in vstaši proti Narodni Osvobodilni Armadi.

Iz dosedajnih poročil se da sklepati, da je zavezniško bombardiranje vojnih objektov v Nemčiji zavzelo večji obseg in tudi postalo večje činkovitosti. V tem oziru našteva se večje število porušenih mest, zastoj prometa, vničenega vojnega materijala. Pravi se tudi v poročilo da je skoraj eden milijon prebivalcev sedaj brez srehe, kot rezoltat obsega bombardiranja Nemčije.

"Rommel izgubil igro v Afriki"

Afrika. — (BUP) Gen. Sir Bernard L. Montgomery je med drugim izjavil: "Rommell si prizadeval na vsak način zavleči vojne operacije v Afriki in z tem tudi invazijo evropskega kontinenta. Računajoč pri tem udariti v nepredvidenem času proti 8 britske armadi in ji zadati porazni udarec. Toda v tem se je uračunal, namreč ni dosegel z svojimi naapdi uspeha, kot ga je v načrtu pričakoval".

Osma britska armada vzdržala je naapde in z tem tudi obvarovala svojo moč in položaj. Izgube Rommelove nacistične armade so večje v moštvu in vojnem materijalu."

Poleg vsega pa kakor je omenjeno glavni namen je bil kolikor dlje času zavleči operacije zavezniških sil v Afriki, ter z tem tudi invazijo evropskega kontinenta. Vtem pa ni uspel pravi Gen. Montgomery. Upajmo da se vresniči izjava Gen. Montgomery!

VROČA DEBATA V PARLAMENTU

Ottawa. — Na zadnjem zborovanju je prišlo do vroči hdebat, ko so apizerji nastopili proti konskripciji in zahtevam za totalno vojno. Neki ministri so se pritem izrazili, češ za Kanado ni potrebno konskripcije, le glavno da pošiljamo orožje našim zaveznicam, namreč Sovjetski Uniji in Kitajski. Potrebujemo delavce doma za izdelovanje orožja in na polju splošne proizvodnje.

McKenzie King ministrski predsednik, je oštro oštel apizersko kliko zlasti iz Quebec provincije in naglasil tak način najbolj koristen je skupnemu sovražniku, nikakor pa interesom Kanade in Zedinjenih narodov.

TASS ODGOVARJA NA IZJAVO POLJSKE VLADE

(Poslano posebej Edinosti od Sovjetske Legacije v Ottawi)

Na izjavo Poljske vlade v Londonu z dne 25 februarja t. l., ki je nasledila s ozirom na posest ozemlja odtelešenega po prvi svetovni vojni Ukrajine in Belorusije pod upravo poljskega režima, Tass oficijelna časnikarska agencija Sovjetske Unije, odgovarja na to izjavo Poljske vlade sledeče:

"Izjava Poljske vlade v Londonu glede Sovjetsko-Poljskih odnošajev priobčena z dne 25 februarja tega leta, daje resničen dokaz, da Poljska vlada noče priznati zgodovinsko pravico Ukrajincev in Belorusov k združitvi njihovega ozemlja in naroda k njihovim narodnim državam. Hoteč si lastiti pravico na ozemlje Ukrajine in Belorusije po imperijalistični vlogi, neoziraje se na svetovni znam fakt o združenju Ukrajincev in Belorusov, ki je že nasledilo. Tembolj prizadeva si nadaljevati staro režimsko politiko raztelesevanja ozemlja Ukrajine in Belorusije". "Vodilni krogi Sovjetske Unije smatrajo kaj takega za protipostavno in kakoršno koli sklicevanje Poljske vlade na Atlanski Čarter, ne daje nikjer kakoršno koli pravico do razteleševanju ozemlja drugih narodov. Nasprotno v tem se izražajo imperijalistične težnje, istočasno ko Atlantski Čarter ne daje podlago za to".

"Atlantski Čarter ne daje nikomer pravico kršiti narodne pravice Ukrajincev in Belorusov, temveč nasprotno je njegova fundamentalna podlaga priznavajoč narodne pravice in narodno ozemlje, vključujoč tudi Ukrajino in Belorusijo".

"Če tudi neprijateljsko razpoložen naspram USSR, dobroznani britski minister Lord Curzon odgovarja na izjavo Poljske vlade, da nima pravico naoblast Ukrajincev in Belorusov, kakor tudi njihovega ozemlja. Dokler pa vodilni krogi Poljske vse dosedaj se nočejo sprijazniti z to resničnostjo in razumeti narodne zadeve."

"Drugo: Dokler poljski vladajoči krogi zatrjujo, češ da od pričetka sedajne vojne, Poljska ni pristala na sporazum z Nemčijo proti Sovjetski Uniji. To zatrjevanje ne odgovarja resnici, ker je celemu svetu znano o profašistični politiki poljske vlade in njenih ministrov v nasprotju Sovjetske Unije".

"Tekoča vojna daje neizmeren poduk in prevsem na prvem mestu, da Slovanske narodnosti bi ne smele igrati vlogo medsebojnega sovražnika, ampak živeti v prijateljstvu, da se osvobodijo nemškega suženjstva. Toda kakor razvidno poljski vladajoči krogi niso naučili ničesar v tej dobi, ko hočejo vnovič podvrči svoji oblasti ozemlje Ukrajine in Belorusije, ter tako vnovič ustvarjati podlago mržnji izmed poljskega in naroda Ukrajine in Belorusije. Tak način zamišljen v poljskih vladajočih krogih je nevaren, zmanjšuje moč Poljske same na prvem mestu in na drugem pa razkraja Enotno Fronto Slovanov v borbi proti nemških invazorjev."

"Izjava Poljske vlade s ozirom na navedeno, neod govarja volji in željam poljskega naroda, katerega interesi so v osvobojenju njegove domovine in izgraditvi močne Poljske, proširjevanju medsebojne zaupnosti in prijateljstva na pravični podlagi izmed narodov Ukrajine in Belorusije, kakor tudi narodov Sovejtske Unije".

Nad dva milijona ubitih Židov

Računa se da je dva milijona Židov ubitih v Evropskih državah po Hitlerjevem "novem redu". V letu 1939 samo v Nemčiji je pomorjenih Židov znašalo število nad 150.00, Avstriji 55.000, Boheminia in Morovia znaša število v tisočih. Z eno besedo iz dosedajnih podatkov računa se ena tretjina naroda v Poljski Židov, je pomorjenih na najbolj brutalen in nečloveški način.

V. resnici je to "novi red", ki ga bo človeštvo se spominjalo daleč v bodočnosti nečloveškega nasilja, terorja, razbojništva in barbarizma. Zaprav lahko rečeno "novi red barbarizma"!

Za enotno akcijo

Windsor. — Unijski medodbor v Windsorju zastopajoč 31.000 organiziranih unijskih delavcev AFL., CIO. in CCL., je sklical konferenco z namenom enotnega nastopa unijskih delavcev za delavsko zakonodajo. Konferenca je bila prav dobro zastopana z predstavniki unijskih lokalov in posvetovanja so se vršila za enotno akcijo unijskih lokalov v zadevah, ki so enako koristne za vse.

Hitlerjev načrt se neozira na drugo fronto

London. (CP). — Iz Moskve posneto poročilo zatrjuje, da komentator v engleškem jeziku med drugim je omenil: "Hitler prevrgel je svojo armado iz zapadne Evrope na Rusko fronto, kar pomeni da mu ne preti nevarnost vsaj začasno na zapadu za daljšo dobo."

V daljšem iz istega poročila posneto: "V Nemčiji je nastala občutna kriza delovne moči. Toda Hitler je vnovič uspel zbrati od svojih salitetov armado, zavedajoč se dejstva, da ni času za odlašanje. To dejstvo je zelo pomembno tudi za vse druge strani, da se ga čimprej zavedamo".

Potniki ki so prispeli v Ankaro iz Nemčije, pravi vest od tukaj, da je Hitlerjev sedajni načrt vničiti Sovjetsko Armado glavni namen, kakor pa polastiti se obseg ozemlja. Druga vest se glasi da se grade močne utrdbe v Grčiji in Macedoniji, proti zavezniške invazije.

"EDINOST"
Published semi montly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

Izhaja dvakrat mesečno na slovenskem jeziku
Naslov: EDINOSTI
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Odločna naloga za zmago, demokracijo in svobodo

Na tisoče ljudstva na tem kontinentu, toliko bolj vpijoče v zasužnjeni Evropi vprašuje se: "Kaj je z drugo fronto"?

To vprašanje interesira javnost. O njen so pogovori na sestankih, zborovanjih, delo v tovarnah, rudnikih in v splošnem. Kajti očitna dejstva iz preteklosti opozarjajo demokratičen svet, na neodločnost, omahljivost v nujnih trenotkih k odločitvi vojnih akcij na evropskem kontinentu. Toliko bolj opozarjajo zdaj, ko je Rdeča Armada v obsežni in činkoviti ofenzivi proti nacističnih sil, zadajajoč udarce enega za drugim in z tem dajajoč najboljšo podlago k navalu in obdržanju incijative v rokah zavezniških sil.

Neštetokrat povdarjali so vojni poznavalci potrebo ustanovitvi druge fronte ne evropskem kontinentu, kot najvažnejša in najbolj činkovita podlaga za čim prejšnjo zmago nad fašizmom in nacizmom. Opozarjali so na ono priložnost o kateri se danes ve, da je izhlapela brez gotovih akcij le v pogovorih, posvetovanju in sestavljanju načrtov.

Pred nedavnim poveljnik kanadskih edinic ono stran oceana general McNaugton med drugim je omenil: **"Invazija Diepp bi bila lahko postala splošna invazija ako bi bil predhodno predviden načrt".** To so značilne besede tem bolj ako vpoštevamo nestrpljivost kanadskih edinic ono stran morja, čakajoč iz dneva v dan na spopad z sovražnikom.

Toda po invaziji Dieppa nasledila je invazija afriškega obrežja, kot predpogojni načrt. Po svojem strateškem položaju važen korak k posesti pomorskih baz na sredozemskem morju. In vendar ne odločilen — nasprotno pa lahko tudi porazen s ozirom na potezo španskega kvizlinga z nemškim fašizmom proti Gibraltarja in afriškega obrežja, ako se zavleče čas.

Invazija evropskega kontinenta je in ostane odločilna naloga Zedinjenih narodov k pospešitvi zmage nad hitlerizmom. Ne iz usmilejnosti in čustva naspram junaškemu narodu in armade Sovejtske Unije, ampak iz naloge demokratičnega in svobodoljubečega sveta v zavezništvu z Sovejtsko Unijo v boju zoper enotnega sovražnika. Torej vrednosti enotnih nalog za ohranitev sveta pred barbarskim fašizmom. Ohranitev demokracije svobodoljubnih idealov pridobljenih v razvojni dobi dosedaj in ustvariti one zakonske pravičnosti za razvoj istih v bodočnosti na bratski, človekoljubni podlagi v narodnih in mednarodnih ozirih.

Sile Minhena so nasprotne drugi fronti. V marsikaterih ozirih dobe tudi podporo zlasti iz sebične kapitalistične skupine, na drugo stran pa skrajne in črne reakcije, ki izkorišča drugo fronto v politične svrhe idejne raznolikosti med zavezniki. Iz teh sicer ozkih krogov izvira ustvarjanje nezaupljivosti naspram Sovejtski Uniji; izvira dvomljivost na ustanovitev druge fronte, ter v glavnem ovira enotnih akcij v vojnih zadevah v splošnem.

Aapizerji, izolacionisti in destruktivni elementi so odigrali eno sramotno vlogo od prvih korakov agresije namškega fašizma. Človeštvo ne bo moglo pozabiti osvobodilnega boja španskega naroda. Toda politika apizerjev je uspela preslepiti svet, podaljšati življenje fašističnim zločincem, dala je priložnost fašizmu za nadaljevanje vonje agresije proti evropskih narodov. Milijoni ljudskih duš umorjeno v okupiranih državah Evrope, ostane najočitnejša gorjača proti nadaljevanju apizerske politike, ter proti onim protinarodnim elementom, ki hočejo vnovič na potokih ljudske krvi graditi jez proti narodni in mednarodni enotnosti do popolne zmage nad fašizmom.

To dejstvo nas sili k spoznavanju nujnosti k ustanovitvi druge fronte na evropskem kontinentu. Poleg tega pa iz dneva v dan naraščajoč odpor zasužnjenih narodov zdaj, ko je Rdeča Armada v ofenzivi — zdaj ko je incijativa v rokah zavežniških sil. Zdaj je potrebna odločonst za zmago, demokracijo in svobodo, kot najdragocenejši dar na oltar človekoljublja, pravičnosti in dostojanstva naspram zahtevam demokracije, svobode in trajnega mira. Zdaj je potrebna ona odločnost vsih svobodoljubečih in demokratičnih proti ponovitvi težkih ran človeštvu z strani politike apizerjev — ustanovitev druge fronte.

Naš domači front

Na našem domačem frontu dogajajo se vpričo vojnih naporov v borbi proti fašizmu, neljube in iz demokratičnih načel nedosledne stvari. Posebno je v industriji, kjer vlada vsled pomanjkljivosti delavske zakonodaje, nemir in razprtje povzročeno z strani delodajalcev.

Asosiacija industrijskih magnatov gre za tem, da vsili kompanijske unije v industriji in razume se z tem spreči ne samo pravilen razvoj producije, ampak unijsko gibanje. Vsled tega delodajalci se ponašajo brezobzirno na neštete pritožbe z strani delavcev in unijskega gibanja, ter vsled tega narašča nemir v industriji in nezadovoljstvo med delavci.

Poleg tega pa ovira proti delavske zakonodaje, glede zakonskih določb, ki bi dajala pravičnost delavcem v industriji in vsepovsod do kolektivnih pregovorov potom svojega unijskega predstavništva.

Točasna rasprava zakonodavnega odbora v načrtu delavske zakonodaje, je ena od najvežnješih pred delavci in narodom v splošnem. Kadar govorimo o vlogi in načel demokracije, tedaj jo moramo vpoštevati in se zavedati dejstva, da jo je potrebno ustvariti v zaščiti delavskih interesov, kot največnejši predpogoj k enotnosti naroda in mobilizaciji vsih sredstev v borbi proti fašizmu.

Kakor zahteva borba proti fašizmu enotnost naroda, ravno tako zahteva pravičnost in zaščito interesov delavcev, kot pogonsko silo v proizvodnji. Ako se bo dopuščal dosedajni način na voljo industrijskih magnatov proti delavcem in unijskega pokreta, tedaj je le v škodo vojnih naporov in z tem razjedanje mira in soglasja v industriji, ter narodom v splošnem.

Delavska zakonodaja je potrebna da odstrani nemir v industriji, da po načelih demokracije so zaščiteni interesi tudi malega človeka. Poleg tega da ustvari nezlomljivo voljo in moral med delavci in narodom v splošnem k naslednjim nalogam borbe za vničenje fašizma.

Strpite se blažneži - naj narod spregovori o svojih zadevah

G. BOJEVNIK

Stari pregovor pravi: "Volkovi dlako menjajo — nikdar pa strasti". To bi bil po mojem mnenju najdoslednejši primer zboru črne in skrajne reakcije, čigar zgodovina je vsa polna le kričečih, zahrbtnih in zlikovnih metod v borbi proti narodnim interesom, razlikujoč se le v načinu od fašističnih zločincev.

Najbolj karakterističen pojav nasledil je javnosti z strani reakcionarne poljske "žlahte" o raztelešenem ozemlju Ukrajine in Belorusije po prvi svetovni vojni. Njena izjava s ozirom na to je zaprav signal k najbolj grdim in nedoslednim provokacijam v času tekoče vojne, ko je vendar potrebno največ soglasja in enotnosti predvsem slovanskih narodov, sredi zedinjenih narodov v borbi proti osišču.

Izjava reakcije poljske "žlahte" ni izvenredni pojav, temveč računan vnaprej način, da se na neopravičeni podlagi ustvari razdorna gonja proti Sovjetski Uniji, ter samo po sebi razumljivo z tem ne samo podaljša tekoča vojna, ampak oslabša položaj zedinjenih narodov k zmagi nad osiščem.

Poglejmo kaj piše. Pan Prof. Wladislav Welgorski v časopisu "Wiadomošči Poljske", ki izhaja nekje v Londonu s obzirom na oblasti ozemlja Belorusije in Ukrajine. **"Vsi Poljaki enako razumejo potrebo obdržati posest na vzhodu . . . Zadobiti sveto pravico na vzhodne meje, kot dolžnost vsakega posebej".**

Tako piše "Pan" Wiagorski v času, ko nemški fašizem zatira Poljski narod, vničuje njegovo narodno posest z enim strašnim početjem zločinov in nasiljem. Toda za "Pana" Wiagorskega ni toliko važno dvigniti glas rodoljublja in mobilizirati Poljski narod v borbi za vničenje fašistične zverine, kakor je važna neopravičena posest na tuje ozemlje. Za njega je važno dvigniti glas za posest ozemlja drugih narodov, nevpoštevajoč njegovo voljo; njegove narodne pravice, kot fundamentalna podlaga tekoče vojne v borbi proti fašizmu. Toda zdi se, da Poljski narod odgovarja "Panu" Wiagorskemu nasprotno, ne v Londonu, temveč v plamenu objete Poljske, vred z narodnimi manjšinami Ukrajincev in Belorusov. In v tem pravcu verjetno je, da odgovori njemu in njemu podobnih preziranih "rodoljubov", ki z svojimi izjavami in udejstvovanjem so bili najboljša opora smrtnemu sovražniku slovanskih narodov, razjedajoč nejgovo enotnost in enoten odpor za osvobojenje.

Atlantski Čarter

Da je nedoslednost tem očitnejša o potvorbi fundamentalne podlage "Atlantskega Čarterja" se poljska reakcija kot v zaščito skicuje nanj, kot opravičeno zahtevo do ozemlja Ukrajine in Belorusije, čigar narodi so v letu 1939 odgovorili soglasno k pripojenju odtelešenih pokrajin k narodnim telesnim republikam sovjetske Ukrajine in Belorusije. Toda Atlantski Čarter ne določa na pravico narodnega ozemlja, ki je bilo odtelešeno po prvi svetovni vojni. Kajti v tem slučaju bi bili prizadeti tudi Primorski Slovenci, ter druge narodne manjšine v raznih državah. To bi bilo nepravično in neodgovarjajoče načelom Atlantskega Čarterja, ki ravno nasprotno zagotavlja pravičnost narodov do samoodločbe k sestavu državne tvorevine, obliku vlade in notrajnih uredb brez vmešavanju zunajnih velesil.

Torej jasno je, da sklicevanje poljske reakcije na Atlanstki čarter nima podlage, kakor je tudi v tem oziru izjava Tass-a, temveč le način k ustvarjanju imperijalističnih teženj po tujem ozemlju, teženj na vladajočo posest drugih narodov in z tem podvrči narodne interese volji peščice izkoriščevalcev.

Ako ima kdo drugi pravico odločati o narodnem vprašanju Ukrajincev in Belorusov, tedaj imata ta dva naroda, ne pa poljska reakcija, ki čaka v Londonu na priložnost po zmagah Rdeče Armade nad nacistično zverino, da nadaljuje bratomorno borbo, ter istočasno zmanjšuje enotnost Slovanskih narodov v času, ko je potrebno nezlomljive enotnosti za popolni poraz fašizma in z tem rešiti Slovanske narode suženjstva.

Fakti odgovarajajo reakciji

Dokler se poljska reakcija sklicuje na marsikatere stvari, da opraviči svoje zahteve do tujega ozemlja (Ukrajine in Belorusije), pozablja dejstvo narodnega prezira proti načinu vladanja bivšega poljskega režima. O tem piše dobropoznani ukrajinski dramatik Aleksander Korneichuk naslednje:

"Seznanimo se z načinom vladanja poljske reakcije do leta 1939, kot najboljšega odgovora reakciji, zatem pa tudi spoznavajoč one težnje Ukrajincev in Belorusov do narodnega osvobojenja, ki so klicali Ddeči Armadi iz narodnega srca in zavesti, kot rešitelju iz zapostavljanja, prezira in izkoriščanja do skrajnosti.

V samem Lwow-u je bilo 50.000 brezposelnih delavcev, zatem 24.000 v Brohobych in 11.000 v Tarnopolu. V celi Ukrajini in Belorusiji je bilo komaj 139 ljudskih šol in te so bile le na zapadni strani. Od odtelešenega ozemlja Ukrajine in Belorusije, 80 odstotkov lastovali so poljski veleposetniki, dokler je 50% kmetov posestovalo komaj po dva hektarja zemlje in drugih 50 odstotkov niso imeli niti vprežne živine. Mnoge pokrajine niso imeli zdravstvenih institucj. Velko mesto kot je Lwow, je imelo komaj 14 bolnišnic, bez sirotišnic in domov za starce. Mesto tega imelo je 50.000 brezposelnih delavcev in 10.000 prostitutk.

Zares lep napredek 20 let vladanja ako ga primerjamo z napredkom za dobo enega leta, namreč po sestavu narodnega ozemlja k republikam Sovjetske Ukrajine in Belorusije.

Takoj po sestavu k sovjetskim republikam, nad milijon hektarjev zemlje povrnjeno je v last kmetom. V teku 6-tih mesecev izginila je brezposelnost na podlagi pravic ustave Sovjetske Unije, ki jih določa delavcem.

V enem letu poučevano je 440.0000 starejših ljudi čitati in pisati. Zgrajeno je 6000 Ukrajinskih šol, 106 novih bolnišnic, 331 klinik, 67 sirotnišnic in materinskih domov, ter 108 otročjih vrtcev.

Iz navedenega jasen je odgovor reakciji, ki vnovič na račun narodne bede in siromaštva hoče ustvarjati sebi položaj, neozirajoč se na pereči trenotek v borbi proti sovražniku. Narod, ki iz dna duše prezira narodno zapostavljanje in izkoriščanje, bo odgovoril po zaslugah doslednj za naklonjenost poljske reakcije v prejšnjih letih vladanja. In le najskrajnejši idiot, bo odobraval in nasedal goljfijam reakcionarne "žlahte", prikrite v naj grjšem načinu proti narodnih in mednarodnih interesov v tekočem položaju svobodoljubečega sveta".

Strpite se blažneži, naj narod spregovori o svojih zadevah

Izjava poljske reakcije ni osamljen slučaj. Zadnjič sem skušal pojasniti točasni položaj v svojem članku, ki se docela ujema z resnico. Namreč, dokler je Rdeča Armada odstopala, reakciji, apizerjem, izolacionistom, monakovcem Diesu, Kirkonell-u, ter raznemu zboru črne reakcije je ugajalo. Zdaj pa ko Rdeča Armada nastopa in goni fašistično zverino iz svojega ozemlja, dvignila je glas reakcija po svoji zahrbtni vlogi, na reševanje prejšnjih meja, odnošajev izmed Sovjetske Unije in Združenih držav, ter nešteto drugih vprašanj, z namenom da ne le zavleče nadaljevanje tekoče vojne na račun milijonov ljudskih žrtev v zasužnjeni Evropi in na bojni črti, ampak da zmanjša odporno in odločno enotnost za ustanovitev druge fronte v Evropi, ter z tem zagotovi se zmago nad namškimi fašističnimi barbarji.

Poljska reakcija na račun posesti ozemlja Ukrajine in Belorusije, jugoslovanska na račun Mihajloviča in bratomorne borbe, Finska na račun provokacij seperatnega mira, ameriška na račun olja kvizlingu Franku, Litvinska na račun Latvije itd. Zaporedoma dobimo zdaj tem jasnejšo sliko tekočega položaja, ki odkriva obraz reakcije na raznovrstni način proti osvobodilni borbi, ter ustvarjanju načina za razkol izmed Zedinjenih narodov v borbi proti osišču.

Ta pojav je nevaren pojav in zahteva takoj ob priči vsestranske mobilizacije vsih svobodoljubečih sil; vsih onih rodoljubov, ki jim je dražja svoboda in pravica naroda, kot pa le vladajoči položaj, da strnejo svoje enotne vrste kot najboljše sredstvo za dosego pravičnih idealov naroda in človeštva.

Potrebno je mobilizirati vse demokratične sile za ustanovitev druge fronte. Potrebno je mobilizirati demokratične sile za dosegu socijalne pravičnosti vteku vojne in z tem osigurati daljši razvoj demokracije in drugih svobodščin po vojni. Potrebno je mobilizirati javno mnenje za delavsko zakonodajo zdaj, ko se rešujo vprašanja ostoj demokracije in svobode v svetovnem obsegu, da se za jamči napredek produkcije in enotni zmagoslavni udarec proti osišču. Potrebna je zdaj mobilizacija javnega mnenja za prijateljske odnošaje z Sovjetsko Unijo, ne samo v zmagah Rdeče Armade, ampak na pravični mednarodni podlagi, kot najboljše jamčevine k trajnemu miru in prijateljstvo tudi po vojni. Z eno besedo mobilizacija vsih poštenih človekoljubnih sil v borbi proti črne reakcije in v borbi proti fašizmu, za skorajšno zmago in osvobojenje.

LAHKO REČETE NEMOGOČE - A VENDAR RESNICA

Pred nedavnim so prispeli štiri jugoslovanski bojevniki osvobojeni iz koncentracijsikh taborišč severne Afrike, člani Mednarodnih Brigad lojalistične armade v Španiji v Anglijo. Toda na zahtevo jugoslovanske vlade ponovno aretirani. Za vzrok aretracije se navaja, češ da se izgubili jugoslovansko državljanstvo vsled tega, ker so vstopili v lojalistično armado v Španiji.

Pred nedavnom je Ana Krasna, redna poročevalka "Glas Naroda", pisala zelo konstruktiven članek o bojevnikih v Španiji, ki se zdaj nahajajo v koncentracijskih taboriščih, dosti ih je pa izginilo brez sledu in edno bodočnost bo zvedela o podrobnosti strahot in nečloveškega postopanja proti gorečih antifašističnih bojevnikov.

O takih stvari vsaj za današnji čas sredi demokratičnega in svobodoljubečega sveta, je težko zamisliti. Toda v resnici se godijo v nešteto primerih in slučajih. Ako je kaj bolj sramotnega na svetu za današnji čas, tedaj je odrekati pravico onim, ki so polagali svoje življenje na oltar narodne in mednarodne svobode na španskih tleh. Brez izjeme na politične nazore, nepobitno dejstvo je, da so ti bojevniki se borili proti fašizmu v onih letih, ko so posamezne vlade vstvarjale prijateljstvo z fašističnimi agresorji. Rezoltat je očiten, tembolj ako pomislimo na bodočo preureditev posameznih držav, narodnih vprašanj itd. Tedaj nas opozarja gornje dejstvo na treznost in razsodnost naspram v ospredje drvečim elementom, da se ne zgodijo napake naračun tako težkih ran in bolečin nepravičnosti, ki so jo preživljali bojevniki Mednarodnih Brigad v koncentracijskih taboriščih "demokracije".

KAMPANJA ZA TRO-MESEČNO EDINOST

ZASTOPNIKOM, NAROČNIKOM IN PRIJATELJEM EDINOSTI!

Bratje in sestre:—

Že nekaj krat vprašali so zastopniki in drugi naročniki, zaprav pionirji Edinosti: "kdaj prične kampanja lista? Pripravili smo že nekaj v ta namen, zavedajoč se vrednosti lista, tudi da je odvisen le od naročnikov in dobrovoljnih prispevkov od delavcev in delavk. Niti zamisliti si ne moremo kako bi pogrešali protifašističen list, ki kaže pravilno pot k občin nalogam v svetovnem obsegu, kakor tudi v domačih razmerah borbe proti fašizmu."

Tako se glasijo izjave posameznik zastopnikov iz naselbin, ter drugih rojakov, članov in članic Zveze Kanadskih Slovencev itd. To so odkritosrčne izjave o vrednosti lista, kot najboljša garancija za obstoj. Medtem so vprašanja da Edinost postane tednik, kar bi bilo seveda najboljši korak našega napredka ako bi vse druge okoliščine bile temu naklonjene. Toda razumiti moramo da se nahajamo v vojni in smo vezani z odmerki papirja za tisk je eno in drugo pa da izdatki za tednik bi bili začasno prenaporni za vzdrževanje lista. **Zato smo izbrali kot predpogojno k dobri podlagi tednika, da bo Edinost izhajala z dobrim uspehom kampanje vsakih deset dni v bodoče.**

Upamo da bo ta novica razveselila tako naročnike kakor tudi zastopnike lista. In da bo naslednja kampanja ki prične z dne 15 aprila in se zaključi z dne 31 maja, toliko bolj uspešna, kot je bila prva pokernitvena kampanja. Kampanji se pa ni moglo ustreči prej zaradi kampanje pomoči Sovjetski Uniji in sedaj Rdečega križa. Vsled tega je nasledila v aprilu in maju, mesto januarja in februarja.

V naslednjem smo razvrstili kvoto za tiskovni sklad in nove naročnine le kot sugestijo uprave Edinosti. Zastopniki lista v posameznih naselbinah vred v posvetovanju z naročniki, odseki organizacije Z. K. Slovencev in društev, lahko določijo kvoto po svoji želji in tudi zmožnosti. Lahko zmanšajo denarno vsoto in tudi zvišajo. Vse kar je uprava storila z razvrstitvjo kvote, je le sugestija za posamezne naselbine, kot načrt kampanje za tiskovni sklad in nove naročnine.

1000 DOLARJEV ZA TISKOVNI SKLAD IN 100 NOVIH NAROČNIN

Naselbine:	Naročnine:	Tiskovni sklad
Vancouver, B. C.	5	$100.00
Port Arthur, Ont.	5	100.00
Sudbury, Ont.	15	100.00
Timmins, Ont.	5	100.00
Windsor, Ont.	15	100.00
Toronto, Ont.	5	50.00
Kirkland Lake, Ont.	10	50.00
Geraldton, Ont.	3	50.00
Mountain Park, Alta	3	25.00
Calgary, Alta.	7	25.00
Noranda, Que.	2	25.00
Malartic, Que.	3	25.00
Bourlamaque, Que.	3	25.00
Montreal, Que.	7	25.00
S. Porcupine, Ont.	2	25.00
Nanaimo, B. C.		15.00
Cumberland, B. C.		25.00
Creighton Mine, Ont.		25.00
Hamilton, Ont.	3	25.00
St. Catharines, Ont.	3	15.00
Razno:	8	70.00
	104	$1.000.00

Na drugem mestu priobčen je apel glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev o naslednji kampanji. Uprava Edinosti pozdravlja izboren apel glavnega odbora z nadejo, da bo rodil dober uspeh potom odsekov Zveze, ter tako še bolj čvrsto povezal obstoj in proširjevanje lista, kot najbolj ustrežno podlago k proširitvi plemenitih nalog in teženj k bratski slogi in enotnosti tako Slovencev, karok tudi Hrvatov, Srbov in drugih Slovanov v borbi proti fašizmu. Edinost bo kakor do sedaj tako tudi od sedaj dajala pozornost tem nalogam, ustregla željam odsekov in drugih društev, ki so namenjene za proširevanje bratske sloge in enotnega sodelovanja vprid občih stvari narodnih interesov.

Torej kakor je omenjeno kampanja prične z dne 15 aprila. Dober mesec dni je do pričetka. Obstoječi odbori v naselbinah si naj izdelajo načrt po svoji možnosti za dober uspeh kampanje. Vpoštevalo se bo k kvoti vse od 15 marca, če je to v tiskovni sklad ali pa novih naročninah. One naselbine katerim niso dodeljene kvote za naročnine, je prepuščeno vsled maloštevilnosti da same določijo tozadevni del v kampanji. Drugim večjim naselbinam je kvota v naročninah zelo nizka vsled tega, ker so skoraj izčrpane glede novih naročnikov, je pa cela kvota razvrščena približno na podlagi razmer in okoliščin. Ako primanjkuje potreben materijal naprimer bloki za naročnine, nabiralne pole za dobrovoljne prispevke, prosimo zastopnike da takoj sporočijo na upravo, da lahko pravočasno pošljemo vse potrebno.

Pričakujoč odgovora na razvrstitev kvote in tudi podvzetih načrtov za kampanjo v naselbinah, kličemo bratje in sestre: **Naprej za tro-mesečno Edinost!** Pri-Pravimo dober načrt za dober uspeh. Uspeh kampanje za tro-mesečno Edinost, bo najboljša podlaga k tedniku.

Uprava Edinosti.

IZ TAJNIŠTVA ZVEZE KANADSKH SLOVENCEV

Bratje in sestre:

Približujoč se k sklepu kampanje za pomoč Sovjetski Uniji, je naš namen tem potom se zahvaliti odsekom Zveze, kakor tudi posameznim rojakom in rojakinjam, ki so denarno prispevali v plemenite svrhe za pomoč Sovjetski Uniji, razumevajoč v tem ono ogromno vrednost, ki jo daje Sovjetska Unija na oltar osvobojenju narodov iz fašističnega jarma.

Do danes nimamo natančnih podatkov iz naselbin za priobčitev pregleda, koliko smo Slovenci prispevali v ta namen. Toda v kolikor jih smo dosedaj dobili, dajajo primeren pregled naše pripravnosti in tudi volje k sodeloavnju namenjeno občih narodnih in mednarodnih stvari. Odseki Zveze so prispevali kot sledi:

Vancouver, B. C.	**$615.00**
Port Arthur, Ont.	**373.00**
Toronto, Ont.	**155.00**
Sudbury, Ont.	**179.00**
Calgary, Alta	**133.00**
Timmins, Ont.	**108.00**
Noranda, Que.	**69.00**
Kirkland Lake	**56.72**
Montreal, Que.	**78.00**
Skupaj:	**$1.766.72**

K tej vsoti niso všteti prispevki od drugih naših društev, kakor tudi ne od posameznikov, ki so prispevali na različne načine. Posebno je to slučaj po gozdnih kempah in tudi nekaterih tovarnah, kjer so kampanjo vodile unije, kot naprimer unijski lokal 200 UAW. Ford Motor Companije itd. Za željivo pa je, da nam tajniki odsekov ali pa drugi rojaki iz raznih naselbin pomagajo glede natančnih podatkov, da sestavimo celokupne pregled našega prispevka za pomoč Sovjetski Uniji.

Z pričetkom marca pričela se je kampanja za pomoč Rdečega Križa. Uredništvo Edinosti je v zadnji izdaji lista v uvodniku priobčilo apel na Slovence in Slovenke splošnem za podpiranje tekoče kampanje. Apelu za pomoč rdečemu križu, se tudi pridružuje glavni odbor Zveze, ter tem potom na odseke Zveze apelira, da po svoji moči v tem mesecu podpirajo omenjeno kampanjo. Tamkjer je mogoče in tudi priložnost naj se prirede zabave v ta namen, tam pa kjer tega ni mogoče, se dobe nabiralne pole za nabiranje dobrovoljnih prispevkov, od obstoječih odborov v naselbinah.

Poleg tega kakor nas je obavestilo uredništvo Edinosti s prošnjo glede kampanje, ki počne dne 15 aprila tg. l. in bo trajala do konca maja meseca. Glavni odbor Zveze Kanadskih Slovencev, je pripravljen storiti vse kar bo v njegovi moči, da bo uspeh kampanje Edinosti dosežen. Zategadelj apeliramo na odseke Zveze, da že zdaj narede načrt za svojo naselbino in si določijo kvoto po svoji najboljši zmožnosti za kampanjo Edinosti.

Vrednost lista si lahko zamislimo s ozirom na svetovne razmere in tudi razmere tukaj. Kakor pa razvidno je Edinost od samega pričetka vse skozi zasleduje najsvetejše naloge v borbi proti fašizmu in njemu privrženih elementov. Nihče ni mogel prinesti večje vrednosti k slogi in napredku kakor list. Kajti potom lista spoznavali smo naše težnje in želje. Govorili smo o onih nalogah, ki smo jih čutili da jih je potrebno oživljati in ustvarjati v naši sredini, katerih sad naj prinese vsem nam vrednost. Edinost je ustregla željam in nalogam Zveze kot celote, ravno tako odsekom in tudi posameznikom. Ona nas je seznanjevala s resničnimi razmerami tukaj, kakor tudi v starem kraju. Seznanjevala nas je iz bojnih črt proti fašizmu, vlogi Rdeče Armade, ter ogromni dajatvi, ki jo daje Sovjetska Unija za osvobojenje narodov in človeštva. Ona je prenesla naše pozdrave v stari kraj, pozdrave narodom Sovjetske Unije. In ona nas je končno seznanila skupno iz enega na drugo obrežje naše domovine, vred z drugimi narodi in postavila v ospredje k kulturni in narodni vezanosti.

Vse to tako do zdaj kakor tudi od zdaj prepričani smo, da bo Edinost nadaljevala po svojih začrtanih smernicah eno od najlepših lastnosti in vrednot v današnji dobi, da spoznavamo pravilno pot in naloge k vničenju fašistične pošasti, ki hoče zatreti človeški in narodni napredek, na en od nikdar prej poznanih nečloveških načinov. Nadaljevanje sloge bratstva in edinstva izmed nas Slovencev na prvem mestu, zatem Hrvatov in Srbov, je načelna naloga Zveze ,kot celote. Zato bratje in sestre, člani in članice Zveze in drugi naročniki lista, pristopimo aktivno takoj od pričetka kampanje Eidnosti, za njen uspeh. Naj bo naš načrt za pridobivanje novih naročnikov že zdaj medsebojno posvetovanje, tudi za tiskovni sklad. Kajti vemo da Edinost nima nobenih drugih dohodkov, kakor od svojih naročnikov in priajteljev progresa in napredka. Njen obstoj je odvisen od nas vseh skupaj. Kakor je vrednost našega napredka v splošnem, je v tem prvotna vrednost k dosegi napredka list.

Torej da se dobro pripravimo za kampanjo imamo še mesec dni na raspolago. Za dober uspeh, potrebno je dobrega načrta, dobre volje in pa aktivnega delo. Kar se tiče kvote to bo uredništvo podalo na vseko naselbino posebej. Znano pa je da določena kvota ne bo velika in da se jo lahko izpolni le z malo dobre volje. Zato apeliramo na upravne odbore Zveze, da za svojo naselbino izdelajo načrt kampanje, da se v teku kampanje aktivno vladajo naspram načrtu ter z tem osigurajo dober uspeh. Pokažimo našo naklonjenost Edinosti, kakor je ta nam izkazavola od svojega pričetka in bo tudi v bodoče.

Glavni tajnik,
R. Maurin.

ZRAVSTVENI NAČIN SOVJETSKE UNIJE – NAM JE OPOMIN

Ottawa. — Vodja CCF., tretje večje stranke Mr. M. J. Coldwill je s ozirom na občutno stanje radi vedno večjega odstotka tuberkoloze in raznih drugih belezni med drugim omenil: "Zdravstveni način Sovjetske Unije, nam daje skrajni opomin, da ga proučujemo in se spoznamo žjim. Kajti obskrba ki jo daje Sovjetska Unije materam prej in po porodu, zatem otrok in ljudstva v splošnem, je neizmerna vrednost za človeštvo v splošnem. In mi se moramo prej ali pa slej sprijazniti dejstvom njenega načina, kaiti odstotek raznih bolezni med našim ljudstvom raste, dočim v Sovjetski Uniji izginja.

Izmed 26 vodilnih držav na svetu, so edino štiri države, čijih rekord umrlosti otrok je slabši, kakor pa naš. Vladna preiskava je dognala, da je 500.000 otrok slabo hranjenih, 250.000 poškodovan sluh in 77.000 slabo srce in z srčnimi napakami, 35.000 pa jih je podvrženo tuberkolozi.

Mislim da gornji odstotek pravi Mr. Coldwill, ako hočemo graditi Kanado, kot dom naroda, tedaj moramo spoznati večjo socijalno pravičnost in jo vskladiti naspram občim potrebam v zdravstvenih ozirih. Potrebne so socijalne zakonodaje, ter pri tem tudi da provincionalne vlade so dolžne prispevati svoj delež. Dosedajne razmere v tem oziru zdi se mi, da je naša sociajlna zakonodaja daleč v ozadnju v primeru z drugimi demokratičnimi državami.

Ogromni odstotek otrok podvrženih na eden ali pa drugi način bolezni, je res kričeča rana kanadskega naroda. Toda kakor pravi Mr. Coldwill, da se je potrebno sprijazniti zdravstvenim načinom Sovjetske Unije, tedaj je na prvem mestu potrebno se sprijazniti z vzrokom bolezni in smrtnih slučajev v povoju rojstva otrok. Ta vzrok leži edino ekonomska neurejenosti in je kot posledica tako ogromnega odstotka raznih bolezni. Večja socijalna pravičnost je potrebna za ogromno večino ljudstva. Potrebna je boljša plača delavcev, boljši delovni predpogoji, boljša obskrba otrok, matera in v splošnem naroda. Vse to pa je odvisno od razvrstitve ekonomskih dobrin na uživanje narodu in ne privatni profit.

POZDRAV RDEČI ARMADI

Moskva. — Med številnimi pozdravi na 25 obletnico Rdeče Armade, so bili pozdravi prenešeni preko radio postaje "Svobodna Jugoslavija", Narodne Osvobodilne Armade, podpisan po vrhovnem poveljniku Tito. Pozdrav se glasi:

"V imenu vojakov, častnikov in političnih komisarjev Narodne Osvobodinlne Armade, pošiljamo plamenite pozdrave Rdeči Armadi in njenemu glavnemu voditelju Stalinu."

Zatem je pozdrav od Slovenske Osvobodilne Fronte, podpisan po predsedniku Vidmarju in tajniku Kidriču. Pozdrav se glasi:

"Osvobodinlni Front slovenskega naroda, kateri je zedinil vse resnične demokratične stranke in skupine od pričetka titanske borbe na vzhodu, verjel je v neizčrpno silo in končno zmago Rdeče Armade.

Od prvega dne vojne, slovenski narod se je častno boril za svojo svobodo in za enotne interese Zedinjenih narodov. Naši Partizanski oddelki bodo nadaljevali oštro borbo za enotne interese brez obzira kakšne žrtve bomo podnašali".

G. ANTHONY EDEN O SLOVENSIH

London, — G. Anthony Eden je v svojem govoru v Leamigtonu imenoma navedel Slovence:

". . . na Čehoslovaškem Nemci uničujejo kar cele vasi z vsem prebivalstvom in jih tako uče pokornosti nemškemu gospodarju.

"V Sloveniji pa uporabljajo italijanske oblasti slične metode, dočim se v vsej Jugoslaviji zasedbene oblasti maščujejo nad nesrečnim prebivalstvom, ker jim ni uspelo zadušiti oboroženega odpora jugoslovenskih patriotov . . ."

Jugoslovenski partizani uporabljajo intalijansko orožje

Carigrad, 6 marca (UP). — Jugoslovanski partizani, uporabljajoč avtomatične puške, ki so jih dobili od Italijanov v zameno za ujetnike, so zdaj znova polovili 1.200 Italijanov in ubili 400 fašistov; napadajo v črti od Ploča do Vakufa.

Važno za St. Catherines in okolico

Tukajšnji slovenski farmarje iz okolice St. Chatherines, prirede hišno zabavo v Jordanu, dobroznani Plut in Kump farmi v soboto dne 27 marca. Čisti dobiček namenjen je v pomoč Sovjetski Uniji. Pričetek ob 8 uri zvečer.

Vsled tega uljudno vabimo Slovence, Hrvate, kakor tudi druge Slovane iz tukajšnje bližnje in daljne okolice, za obilno vdeležbo. Pridite rojaki, bratje in sestre v čim večjem število in z tem pomagati k dobremu uspehu.

Naj nas v tem času razveseli dejstvo z slovanskim ponosom pomagati junaški slovanski narod in njegovo armado prav zdaj, ko je potreba največja za zdrobiti krvnikovo moč fašizem. Zato zberimo se vsi kot bratje in sestre na omenjeni dan za dober uspeh, vas vse še enkrat uljudno vabi,

Odbor.

Važno za Thorrld in okolico

Odsek Zveze kanadskih Hrvatov in Slovencev, priredi dne 21 marca v Ukrajinskem uDomu, Battle St., igro:

Zdravnik proti volji.

Igra je zelo interesantna in tudi šaljiva. Zato bo imel vsak užitek in mu ne bo žal glede vdeležbe.

Uljudno vabimo Hrvate, Slovence, Srbe in druge Slovane da se vdeleže polnoštevilno. Pričetek ob 8 uri zvečer. **Odbor.**

ODLAŠANJE AKCIJ JE PORAZNO

Dopisnik Njujorškega Times, Drew Middleton, nekje v Afrikl s zavezniškimi silami podaja zelo značilen pregled tamkajšnjih operacij in njihov vojni pomen. On pravi: "Glavna vloga Rommelove ofenzive je, da zavlači zavezniško akcijo kolikor dlje času mogoče. Z ene strani akcijo zavezniških sil proti njegovih sil na afriškem kontinentu, druge pa da se italijanski in nemški fašizem utrvdi v južni Evropi."

Medtem Meddleton povdarja, "Rommelova taktika je bila uspešna proti naših edinic in proti prve in osme britske armade. Poleg tega pa kot najvažnejša posledica odlašanju času zavezniških sil invazije evropskega kontinenta."

NADALJEVATI SLOGO JE POT K SREČI

Sudbury. — Cenjeni urednik: Prosim vas da priobčite naslednjih par vrstic v listu Edinost.

Po naključju imela sem priložnost zadržati se dlje v Sudbury, še posebej ko sem doznala da se priredi banket z strani treh bratskih odsekov, namreč prejšnje skupne organizacije za pomoč stari domovini. To je bila zaprav prva obletnica sestavu organizacije zvesti rodoljubov od treh bratskih si narodov, da nadaljujo plemenite cilje sloge in bratstva, kot najboljša opora v borbi proti kletega sovražnika fašizem.

S željo pričakovala sem 28 februarja določen dan proslavi obletnice k slogi Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zdi se mi vsaj po vdeležbi da nisem sama gojila tako željo, temveč rojaki in rojakinje po večini. Ker vdeležba je bila izvrstna in videlo se je, da je vsak prišel s zadovoljstvom zavedajoč se neizmerne vrednosti v slogi in soglasju nadaljevati in vsmerjati aktivnost vprid občih stvari tudi v bodoče. Poleg vsega pa moram omeniti da nisem pričakovala videti vspored programa, ki ga je izvajala skoraj največ mladina. Zato mi ostane globoko v spominu in si štejem v zadovoljstvo prisostovati programu ,ki ga je okrasil odmev slovenski pesmi: "Morje Adrijansko, Triglav", zatem pa izborna solo violina, harmonika in spevi v duetu in trcet-u.

Ob tej priložnosti nisem mogla prenesti globoko navdajajočih mojih misli, ki so segale tja v staro domovino, namreč v rojstne kraje, kjer sem v svojih dekliških letih poslušala neštetokrat zapeti mladeniče in dekleta na vasi, če je to bilo ob žetvi, mlatitvi ali pa drugih svečanosti. Danes pa od tam se sliši le strašno gorje in trpljenje našega naroda, pod bičem fašizma. Toda razveseljuje nas dejstvo, če tudi z bolečinami v srcu čutimo to strašno gorje, da naš narod zedinjen bolj kot kdaj prej nadaljuje osvobodilno borbo, zadajajoč kletemu sovražniku občutne udarce. To nas tolaži in nam krepča srce in zavest, da bo napočil dan rešitve — da bo napočil dan osvobojenja. In v tem pravcu našega dela brez dvoma bomo tudi mi v tej deželi se zavzeli kadar pride čas dokazati naše delo vprid osvobodilni borbi našega in drugih trpečih narodov v svetu.

Torej kakor sem omenila vspored programa mi ostane globoko v spominu. Kako lepo je bilo poslušati pevski zbor, zatem pa mladino, ki je tako izvrstno nastopala. Mora se priznati staršem na prvem mestu in pa mladinj še posebej. Kdo bi ne bil ponosen videti svojega sina ali pa hčer nastopiti pred zbrano množico koncertnega vsporeda? Ponosni smo vsi! Vred z njihovimj starši delimo si zadovoljnost v tako izbornem programu, vživajoč nekoliko ur duševnega užitka, bogate narodne kulturne vrednosti.

Tako so nastopali zaporedoma: Victor Smrke, Frank Laušin harmonika solo, Mery Fojs violina solo, Ani Perkovič harmonika solo, duet Mrs. Milja Muc in Mery Kosmrl, zatem kvartet, Mrs. Muc, Miss Mery Kosmrl, Ani Perkovič, B. Vinska. Zatem pa šaljivo pesem je zapel rojak Joe Lukežič.

Pevsko društvo je aranžiral Louis Račič, vspored koncerta pa imenitno izvajal predsednik Joe Lesar. Tudi govor je bil. Govorili so: V imenu Slovencev, rojak Fred Cvar, Hrvatov V. Legac in Srbov pa George Begič. V svojih jedrnatih govorih vsi izražali so zadovoljstvo o dosedajnem napredku, ter povdarjali za proširjevanje sloge in enotnosti tudi v bodoče. Poleg tega sprejet je enoglasno pozdrav Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi v Jugoslaviji v imenu treh bratskih Zvez.

Z eno besedo Slovenci v Sudbury so lahko ponosni na vzgojo svoje mladine. Ravno tako na svojo narodno skupino, ki v slogi kaže zelo vzoren primer skupnega dela in napredka. K sklepu naj omenim da sem zelo hvaležna vsim sodelovcem koncertnega programa z popolnim zaupanjem da bo še kdaj imela to srečno priložnost se vdeležiti koncerta odseka Zveze Kanadskih Slovencev. Pozdravljena mladina in pozdravljeni rojaki in rojakinje v Sudbury. Nadaljujmo slogo in bratstvo, kot najboljša in najmočnejša vzajemnost v borbi proti krivičnega sovražnika fašizem, za svobodo, ravnopravnost delo in kruh.

Slovenka.

Zločinstva v Harkovu

Moskva. — Nad 2000 oseb je bilo aretiranih zaradi eksplozije bombe v nacističnem glavnem stanu, pri čem je ubit tudi nemški general. Od teh okrog 250 so obesili na balkonih in telegrafičnih oporah na ulicah, pripoveduje zdaj preostalo prebivalstvo, ki je bivalo zadnjih 16 mesecev pod nacističnim terorjem in nasilstvom.

Požgali so vsa vaćžnejša poslopja, med temi medicinski laboratorij in univerzo pionirjev, predno so v svoji podivjanosti zapustili mesto.

"SVOBODNA JUGOSLAVIJA" ODGOVARJA NA NERESNIČNE VESTI

Moskva. — (ICN) Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" odgovarja na neresnične vesti, ki so izšle v javnost potom "Daily Herald" v Londonu in zatem v drugih publikacijah tukaj, češ da je odporna borba v Jugoslaviji v treh različnih središčih. Kako bi se dobil ta neresničen dojem, "Globe and Mail", priobčil je na tej podlagi tudi zemljevid, ki kaže osvobojeni del z strani Mihajlovičevih četnikov, zatem partizanov in oddelkov Narodno Osvobodilne Armade.

Vsak tisti ki zasleduje vesti iz starega kraja bo dobil še posebej neresničnost iz narejenega zemljevida, ker obseg teritorija osvobojenega po Mihajloviču, so mesta in kraji ki jih drže v posesti Italijani. Toda važnost odgovora radio postaje "Svobodna Jugoslavija", odgovarja proti neresničnosti v sledečem:

"Smatramo za našo dolžnost odgovoriti na neresničnost vesti, publicirane v "Daily Herald" o resnici v Jugoslaviji.

Prvič: Središče odporne borbe v Jugoslaviji, je samo eno in ne tri, pod vodstvom visoke komande Narodne Osvobodilne Armade, ki ji načeljuje glavni poveljnik Tito, ter vodstvom antifašističnega sveta predsednik Ivan Ribar.

Drugo: Osvobodilna borba se ne vodi le v Hrvatski, temveč v vsih pokrajinah Jugoslavije.

Tretje: Osvobodilna Fronta v Sloveniji, ni sestavljena v sovraštvu proti Narodni Osvobodilni Armadi, temveč nasprotno, sodelujoča v borbi proti okupatorskih sil, kot del Narodne Osvobodilne Armade.

Četrtič: Mihajlovič in njegovi četniki daleč od kakoršne koli borbe proti okupatorskih sil, nasprotno zavzemajo aktivno sodelovanje z okupatorskimi silami proti osvobojenih krajev po Narodni Osvobodilni Armadi Jugoslavije".

IZ GOZDNIH KEMP

Black Sturgeon. — Morda bo zanimalo čitatelje zvedeti nekoliko o razmerah tukaj na gozdnih kempah in tudi gozdnem delu. Tukaj je še precej snega, kar pa menda ga tudi drugod ne manjka letošnjo zimo, ki je nekako na bogato obrodila z snegom. Bili so veliki zameti in celo ustavljen promet na več krajih. kakor smo čitali v časopisih. Torej tudi tukaj v gozdu ga ne manjka.

Kar se tiče hrane je še dosti primerna, razen recimo stvari ki so se skrčile vsled vojne, namreč cuker, kava in čaj. Razen tega hrana je pa primeroma dobra in tudi druge razmere v delu niso preslabe. Res je da bi se izboljšanje s ozirom na zaslužek radevolje sperjelo in je precej prostora v marsičem za izboljšanje delovnih razmer tako na gozdelih v tovarnah in rudnikih. Toda zaenkrat se bomo morali sprijazniti z tem kar imamo in v zavesti nadaljevati unijsko organizacijo z namenom da se izboljša položaj delavcev v splošnem.

Ob novicah iz starega kraja, kar zmrači se človeku pred očmi na strahote in zločinstva, ki jih počenja fašizem nad našim narodom. Poleg tega pa ako pomislimo, mraz, lakota in bolezen ki vlada v splošnem, tedaj ne more biti kjer koli izgovora proti skupnega delovanja da se enkrat vniči fašistično pošast, ki divja nad narodi v zasužnjeni Evropi.

Tukaj na tem kontinentu si štejemo lahko v srečo, ker nismo izpostavljeni samovolji podivjane fašistične bande. Delamo in služimo denar, spimo in tudi za jesti imamo na gorkem. Ne manjka nam še za zdaj niti obleke in ne obutve, toda v starem kraju vsega tega manjka in povrh pa nezaslišano nasilje ki ga ni mogoče si preočiti na enostavni podlagi.

Premislimo dragi rojaki in rojakinje tekočo dobo in si skušajmo v srcu najti mesta k naklonjenosti vprid o čih stvari. Skušajmo odstraniti sem in kje kakšno staro sovraštvo in brezpomembno prerekanje, ter podajmo se složno na delo in enotnosti in zedinjenju nas vseh. Ker edino v zedinjenju počiva najmočnejša sila ljudstva v borbi proti fašizmu.

F. Nemanič.

Sovjetske matere

Moskva. — Vse-Slovanski odbor vam pošilja brzojavno članek po Borisu Karelin "Sovjetska Mati", pričenjajoč z primerom neizmerne vztrajnosti in vzdražljivosti matera Sovjetske Unije v obrambi svoje domovine. Naslednje pismo po Mariji Lozhchko nas bo najbolj seznanilo o ljubezni do svoje domovine, do naroda v splošnem, ter pripravnosti v borbi proti sovražniku. Njeno pismo se glasi, potem ko je sprejela vest, da je njen sin padel na bojišču v obrambi domovine.

"Dobila sem vest o padcu mojega mlajšega sina, poročnika Jakob Lozcheko, da je padel na bojišču v obrambi svoje domovine. Nikdar ne bo izbrisana težka rana iz mojega srca ob spominu smrti mojih treh sinov. Toda ponosna sem, ker sem mati sinov, ki niso klonili pred sovražnikom, temveč zvesti ostali prisegi Rdeče Armade in svoji domovini do zadnjega vzdiha.

Jakob, je tretji in Peter ki je z menoj je najmlajši četrti sin. Če tudi so moji občutki zelo težki in se srce krči ob pomislih na izgubo treh ljubih otrok, pripravna sem ob prvem pozivu, da najmlajši Peter zavzame mesto svojih mrtvih bratov na bojnem polju in nadaljuje borbo proti sovražniku".

Vrstice gornjega pisma so prežete materinsko čutjo in ljubeznijo do svojih otrok, do svoje svobodne domovine. Napisala jih je kakor je omenjeno Marija Lozhchko, ki dela v tovarni kjer so bili njeni sini vposleni pred no so stopili v Rdečo Armado. Ona ni čakala niti trenotka, ko so odšli njeni sini k vojakom, da dela vprid obrambe svoje domovine. Vse svoje sile vporabila je če tudi je pretila očividna nevarnost sovražnika zavzetju mesta, ona je delala noč in dan na utrjevanju obrambnih pozicij v predmestju. Njene pripombe so zelo karakteristične in polne globoke mržnje proti sovražniku, ter ljubezni do svoje domovine povrh vsega. Ko je kopala utrde v predmestju je večkrat pripomnila: "Moja lopata kopa grob hitlerjevim zločincem, ki so se vrgli na našo ljubo domovino kot podivjane pošati in jo hočejo vničiti. Ali ponosna sem da je orožje v rokah mojih otrok pomagalo k porazu sovražnika, kot plačilo za zločinstva storjena na naši zemlji. Medtem spoznala se sem z Ksenya Anisimov iz vasi Tambovka Astrakhan okraja v času ko je dobila iz fronta povrnjen zaboj z priloženim pismom. Lahko si zamislite njene občutke ob povrnjenem zaboju, ki je bil zamenjen sinu. Ostrmela je zatrenotek, premagujoč najtežje pri srcu ob spominu na svojega sina, ni razvila zaboj, temveč ga ponovno naslovila nazaj na fronto ,toda brez posebnega imena z naslednjimi besedami: "Tisoči sinov je na bojni črti, kakor je bil tudi moj. Eden izmed teh naj bo moj sin, če je vojak ali pa časnik, kateremu izročite ta zaboj. Toda prosim ga z prisego, kot jo je storila njegova lastna mati, vničiti fašistično zverino, da se nikdar več ne povrne. Drži se hrabro, kot legendarni junak v boj proti fašizmu. Tvoja ti Ksenya Anysimova".

Tako je naslovila zaboj za na bojno črto, potem ko je dobila vest, da je njen sin padel. To so čuti ki jim je težko najti primeru v enostavni ljubezni. To so čuti in ona globoka zavest ljubezni sovjetskih matera naspram svoji domovini in narodu v splošnem Sovjetske Unije. Njihovo srce se krči od tuge in plače, toda plemenita narodna in svobodoljubeča zavest presega bolečino, prištevajoč si v srečo in ponos na vzgoj svojih otrok, ki polagajo svoja življenja na oltar svobodoljubečega sveta. Tisoči in milijoni matera Sovjetske Unije so po vzgledu Marije Kozhshko in Ksenya Anysimova, ki jim je vsak vojak pri srcu enako mil in ljubljen, kot lastni sin.

Ni nam znano kdo je dobil zaboj poslan od Marije Kozhchko, ter kako se je čutil in potem odgovoril na istega. Znan nam je pa je enak slučaj z vojakom Chermov, ko je dobil na podoben način zaboj od družine Kanovalov. Ta slučaj dogodil se je na bojni črti, kjer je Chernov bil ravnokar v pogovoru z svojimi tovariši od družinah in sorodnikih, ki so ostali na Ukrajini. Njihov pogovor je segal daleč predstavljajoč si marsikaj o njih, zlasti o življenju ali pa že smrti po okupaciji dotičnega okraja po nemških zločincih. Eden ali pa drugi tolažil se je, češ morda je moja družina še pri življenju. Mogoče da so uspeli zbežati in si tako prihraniti življenje. Morda so pa v koncetracijskih taboriščih in ravno točasno med življenjem in smrtjo. Ali bom še kdaj videl svojega sina, hčer, mater in ostale sorodnike. Tako je potekal njihov pogovor v zatišju streljskega jarka, opazujoč na kretnjo sovražnika na na sprotni strani, ko je iznenada poklical narednik Chernova, češ da je zaboj za njega in naj gre ponj. Kdo bi ne skočil od veselja misleč da je vendar glas od ljubljenih po dolgem času. Ali se niso izpolnile ena ali pa druga zamisel v prejšnjem pogovoru itd.

Ves presenečen in ganjen od veselja je skočil Chernov po konci in v tem neoziraje se slediti narednika, je zašel na napačno pot. Le potem ko je narednik oddaleč mu dajal signal, se je znašel in ga sledil do komandne pozicije, kjer je dobil zaboj. Ponesel ga je med svoje tovariše ves izven sebe od veselja. Lepo v belem platnu zašit zaboj ni imel posebnega naslova, le priloženo pismo je komaj odkrilo kdo pošilja in po kakšnem naključju. V pismo se je glasil naslov: "Vojaku brez sorodnikov — družina Kanalov". V daljšem pa nadaljevala je 9 letna hčerka, zahvaljujoč se vojakom Rdeče Armade, mornarice in letalcem. Globoko ganjen in prevzela ga je globoka zamišljenost ob teh vrsticah, še posebej pa na zelo šaljiv način narisane razbite tanke, vojna letala in druga nakupičenega materijala, kar je izražalo poraz nacistične armade. Tako zamišljen poleg vsega na svojega sina povdarl je Chernov: "Kako neki je moj sin, ki je le dvej leti malajši kakor pa Vitya Kanalov". Takoj bom odgovoril na ljubljeno pismo, kakor da je prišlo od moje družine. Naslonjen na steni strejskega jarka, Chernov je napisal sledeči odgovor: "Tvoja zahvala je izborna, Vitya! Toda podobnih letal, tankov in drugega orožja nismo videli v zadnjem stoletju. Upamo pa da jih bomo videli iza vsakega koraka v našem nastopanju, ter z tem pričali premagljivost nemških fašističnih barbarjev".

Dva brata oba prostovoljca v armadi

W. A. Ferderber

M. Ferderber Jr.

Dva sina uglednih staršev Ferderber iz Bourlamaque Que., ki sta se prostovoljno priglasila v kanadsko armado. Oba sta rojena v starem kraju v Sodovce vasi pri Starem Trgu ob Kolpi v Beli Krajini, odkod sta v zgodnjih letih prišla v to deželo, ter pohajalo šolo v Rouyn, Norandi in Bourlamaque, Que.

W. A. Ferderber je rojen 31 januarja leta 1925 in M. Ferderber Jr. pa 16 oktobra 1922.

Naše čestitke staršem, sinom pa najboljši uspeh in srečno vrnitev, Ured.

DOMACE RAZMERE

DELAVCI POSPEŠITE ZAHTEVE ZA DELAVSKO ZAKONODAJO ASSOSIACIJA INDUSTRIJSKIH MAGNATOV DELA NA VSE KRAMPLJE PROTI. POTREBNO JE MOBILIZIRATI JAVNO MNENJE ZA DOSEGO PRAVIČNOSTI.

Toronto. — Dne 2 marca sestavljen je poseben odbor v ontarijski legislaturi, da zasliši načrt delavske zakonodaje, ki bi dajala zakonsko pravico delavcem v kolektivnih pregovorih in posredovanju v njihovih opravičenih zahtevah unije.

Pri kraju je že drugi teden odkar je postavljen načrt delavske zakonodaje pred ta odbor in zdi se, da je ravno zdaj na višku ena od najznačilnejših zahtev k zakonodaji v Ontarijskem zakonodajstvu. Toda konkretnega do sedaj ni storjeno ničesar in sluti se neka omahljivost odbora.

Organizirano delavstvo iz vsih krajev dežele poplavilo je s resolucijami ontarijsko zakonodajo s zahtevo zakonenju "Bill for collective bargaining". Zadnji teden so vršila unijska zborovanja obeh unijskih pokretov AFL, in CCL. (CIO). Kot rezultat zborovanja, sestavljena je delegacija, da osebno govori v imenu 200.-000 organiziranih unijskih delavcev v Ontarijo.

Glavna ovira proti delavski zakonodaji je Associacija industrijskih magnatov, ki hoče pod vsako ceno v zameno vsiliti kompanijske unije in z tem sprečiti organiziranemu delavstvu, da doseže svoje zahteve. Vsled tega razvidno je tudi dejstvo, vkljub obljubam Ontarijske vlade v minulem letu, da bo prihodnje zborovanje vzakonilo delavsko zakonodajo in z tem se odstranilo nesoglasje v industriji med delavci in delodajalci, odbor ki bo moral končno ali sprejeti zakonski načrt ali ga pa završi, odlaša iz tedna v teden to velevažno zadevo na podlagi pritiska proti zakonodaji z strani Assosiacije industrijskih magnatov.

Delavski zakonodajni načrt točasno na raspravi ontarijskega zakonodajstva, je menda najvažnejši korak pred delavci v splošnem, da se enkrat odstrani nepravičnost s zakonodajo v zaščiti delavskih pravic do kolektivnih pregovorov in unijskega pokreta po volji delavcev, mesto po volji industrijskih magnatov in njihovih interesov.

V svrho tega zakonodajstva potrebno je mobilizirati javno mnenje v splošnem in tako pritisniti na zakonodajni odbor, da odobri načrt in ga podnose zborovanju vlade. Kajti ta načrt pomeni za v bodoče ali bodo delavci upravičeni do svojih unijskih pokretov in da bodo ti zakoniti posredovalci v njihovih zahtevah, ali pa ostane neomejena volja industrijskih magnatov. Poleg tega delavska zakonodaja je važen korak k totalni vojni, ter z tem pospešitev enotnosti kanadskega naroda v borbi proti fašizmu.

Profesor Lavrin zavrača nemško propagando

(JIC) London, 6 marca (Radio prejemna služba). — Profesor Lavrin je v slovenski oddaji londonskega radia v podrobnostih razpravljal o poskusih nemške propagande, da zaseje razprtije med velike in male zaveznike.

Nemci se najbolj plašijo prijateljstva med veliko Britanijo in Rusijo. Vsi poskusi nemške propagande so se izjalovili, kajti proslava 25-letnice Rdeče Armade je jasno pokazala, da je angleški narod enodušno za sporazum obeh narodov. Rdeča Armada se ne bori le za Rusijo, temveč zato, da se ustvari boljši svet. Beveridgev predlog je dokaz, da se ta boljši svet bliža Angliji; Stalin je sprejel načela Atlantskega Čarterja in izjavil, da bolševizem ni za izvoz. Histerično lajanje Goebbelsove propagande ne bo razbilo zavezniške sloge, kajti svet se bolševistične nevarnosti ne boji več.

Jugoslavija, ki se je v tej vojni tako sijajno izkazala, je največ trpela od propagande nesloge. Težko bo popraviti, kar je podrla sovražnikova roka in ono, kar smo sami zagrešili. Končajmo s tem in poboljšajmo se — čim preje, tem bolje.

MESTNA ODBORA STA POSTALA DELEGACIJO

Port Arthur. — Mestni odbor Port Arthurja in Fort William, sklenil je poslati delegacijo v Toronto odboru zakonodajstva provincije Ontario, da se vzakoni delavsko zakonodajo vprid interesom enotnosti kanadskega naroda in interesom zmage nad fašizmom.

MINISTER DELA VPRID DELAVSKE ZAKONODAJE

Toronto. — Zadnji teden minister dela Hon Peter Heeman, opozoril je zakonodajni odbor sedaj v svojem zasedanju pred nevarnostjo z strani delodajalcev, ki ne vpoštevajo unijski pokret delavcev za posredovanje spora v industriji, kar povzroča nemir in nezadovoljstvo med delavci v splošnem.

"Nemir v industriji narašča", pravi minister. "Ravno tako tudi nezadovoljstvo med delavci, kot posledica pomanjkljivosti delavske zakonodaje, ki bi dajala glavno oporo za reševanje nastalih sporov v industriji".

Do gotove meje so določbe glede mezde, delovnih ur in delavskih razmer v splošnem. Toda v marsikaterih ozirih zelo površne in naravnost zato nastaja nujna potreba zakona, ki bo določal pravice delavcev za pregovore in unijski pokret, kakor tudi omejil dosedajno brezobzirnost delodajalcev."

Stališče ministra Hon. Peter Heeman naspram delavski zakonodaji podprl je Jacob Fikelman, profesor zakonov Univerze v Torontu. Med drugim omenil je: "Odbor zakonodajstva sedaj v zasedanju ima popolno oblast vzakoniti delavsko zakonodajo za kolektivne pregovore in jo nadzirati naspram določbam vpoštevanju".

Okrog 10.000 unijskih delavcev AFL in CCI iz Oshawe je zadnjega tedna zborovalo in sprejelo resolucijo s zahtevo na premiera Ontaria, Mr. Conanta za delavsko zakonodajo. Ravno tako so unijski pokreti iz drugih krajev naslovili svoje zahteve na ontarijsko vlado.

Vesti iz zasužnjene stare domovine

(JIC) Vojaško vojno sodišče višjega poveljništva Oboroženih sil za Slovenijo in Dalmacijo, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednji dve sodbi:

v zadevi proti

1. Slapnikarju Francu, sinu Franceta in Pololnčič Ivana, roj. v Velikem Iglarju 4. XII, 1896, bivajočemu v Straži, na begu,

2. Bartolu Alojzu, sinu Alojza in Perko Antonije, roj. v Prečni 9. VI. 1909, bivajočemu v Straži, na begu,

obtoženima

a) zločina po č. 4. Ducejevega razglasa z dne 10. X. 1941, ker sta v Straži od 10. III. 1942 do začetka aprila sodelovala in še vedno sodelujeta pri združbi, z namenom, da nasilno spremenita politično, gospodarsko in socialno ureditev v državi.

b) zločina po čl. 16. Ducejevega razglasa z dne 31. X. 1941, ker sta v istih krajevnih okoliščinah sodelvala in še vedno sodelujeta pri oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da vrši zločine proti državnim osebnostim.

c) zločina po čl. 2. Ducejevega razglasa z dne 24. X. 1941, ker sta v istih časovnih in krajevnih okoliščinah v posesti orožja in streliva brez odvoljenja pristojne oblasti.

Iz teh ralogov proglaša sodišče Slapnikarja Franca in Bartola Alojza za kriva pripisanih jim zločinom in ju kot taka obsoja v dosmrtno ječo, stroške in zakonske posledice, vključno trajno prepoved javnih služb in zakoniti preklic, ter na objavo sodbe.

V. Ljubljani, 19. septembra 1942.

V zadevi proti Pezdircu Matiji, sinu Matije in Romšek Katarine, roj. v Gorenju pri Črnomlju, 5. II. 1910 in tamkaj bivajočemu pod št. 19, na begu

obtoženemu

a) zločina po čl. I. Ducejevega razglasa z dne 3 maja 1942, ker je od nedoločene dobe do 28. junija 1942 sodeloval pri združbi, katere namen je bil, nasilno spremeniti politično in socijalno ureditev v družavi,

b) zločina po čl. 15. Ducejevega razglasa z dne 3. X. 1941., ke je sodeloval in še vedno sodeluje pri oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da vrši zločine proti državnim osebnostim,

c) zločina po čl. 2. Ducejevega razglasa z dne 24. X. 1941, ker je bil v posesti orožja in streliva brez predpisanega dovoljenja,

d) zločina po čl. 646. drugi odstavek kazenskega zakonika, ker se je v Hetliki 29. junija 1942. z zlorabo delodajalstva polastil uniforme in bajoneta, katerih je bil v posesti kot orožnik pri postaji Kr. karabinjerjev.

Iz teh razlogov proglaša sodišče po členih zakona Pozdirca Matija za krivega pripisanih mu zločinov in ga kot takega obsoja v dosmrtno ječo, stroške in zakonite posledice, vključno trajno propoved javnih služb in zakoniti preklic, ter na objavo sodbe v listih "Il Piccolo" v Trstu in "Jutru" v Ljubljani.

Ljubljana, 21 septembra 1942.

BOJI V JUGOSLAVIJI

London, 7 marca (Reuter) — Nemški radio je danes poročal, da je osišče zasedlo v Bosni dvoje mest, in sicer Bihač in Slunj. Nemci trde, da je to drugi veliki uspeh operacij čiščenja nemških in hrvaških čet.

Nastop nemških in hrvaških čet v Bosni je najbrže poskus, da se popravi prestiž osišča, ki je močno trpel zaradi porazov, katere so italijanskim četam prizadejali jugoslovanski partizani. Bihač leži približno 25 milj na severu od Vakufa v zapadni Bosni.

KOMENTAR

Neki ljudje se kaj radi zabavljajo okrog neokusnih zadev. Vtikajo svoj nos tja odkoder dobe take zaušnice, ki jim dajajo žalostni pečat njihovih dozdevanj.

V zamislih imam "Dies" v Združenih državah, ter dva ravnokar usmrčena galantna zavajalca iz Poljske v Sovjetski Uniji, Henrick Ehrlich in Vistor Alter. Taki neokusniki da opravičijo take svoje, kakor zadnjih dveh stališče, sklicujo se, češ da sta bila voditelja židovskih revolucionarjev, idejno pa iz socijalistične šole Roze Luxemburgh in Karla Liebneckta. Zares imenitno primerjanje z voditelji, čijih ideja ni izvirala na podalgi zavajanja delavskega razreda, temveč ostane živa obsodba proti zavajalcev vsih vrst, brez izjeme odkor bi ne prišli in kateri stranki ne pripadali. Ta resničnost je v bivstvu pereč bič proti neresničnosti načel in udejstvovanju dveh usmrčenih galantnih vohunskih zavajalcev.

Najboljši odgovor zategadelj poznanim neokusnikom splošnih misli delavcev, je Moskovski proces iz leta 1937, proti zbrani "legiji revolucionarnih misli", ampak vohunskega udejstvovanja. Ta ostane zgodovinski pečat delavskega razreda v splošnem, kot merilo spoznanja škodljivcev proti interesom delavcev in delavskega razreda v svetu.

Značilno pa je, da neokusniki molče na domačem pragu o vlogi domačih zavajalcev, monokovcev, apizerjev in cela vrsta škodljivcev proti občih stvari ljudstva, demokracije in svobode. Za njih glavno je: "Ali bi ne uspelo vneti milodijo stare pesmi iz prejšnjih let. Ali bi ne bilo mogoče nadaljevati križarsko vojno proti vplivu Sovejtske Unije, njenih voditeljev in končno zanetiti dvomljivost, razdor, prerekanje proti sovražnikom delavskih interesov" To pa strpite se neokusniki — le pečat zaušnice ostane vam plačilo po mišlenju večine delavcev, kakor je ta ostal iz leta 1937.

Delavec.

Ottawa. — Sovjetska Legacija naslovila je ravnokar sprejeto zahvalo Rdečega Križa Sovejtske Unije, predsedniku J. S. McLean glavnega odbora za pomoč Sovjetski Uniji, podpisano po Dr. Kolesnikov.

J. S. McLean je na zahvalo odgovoril in pri tem pripomnil dosedajni uspeh pomoči iz Kanade Sovjetski Uniji. V denarju je zbranega do 12 marca $2,682.000. Skupni znesek bi znašal v denarju in vrednosti blaga $3,461.000.